

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum II. Decretalium, Per Triginta Titulos Distributum, In Quo Agitur
De Judiciis, Foro Competenti, Libelli Oblatione, Mutuis petitionibus, ...

Krimer, Ferdinand

Augustæ Vindelicorum, 1708

§. III. An liceat appellare à sententia, quam tulit Judex juxta rescriptum
Principis, post relationem sibi factam?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73001](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73001)

jure appellationis rem agendam; ut dicitur cit. L. 1.

2947. Dixi, extra causas criminales. Nam de hoc casu aliter constitutum est. L. inter pœnas. 6. §. Præsides, ff. de interdictis, & relegatis, ibi: Præsides itaque Provinciæ, quoties aliquem in Insulam deportandum putent, hoc ipsum adnotare debeant: nomen verò ejus scribendum Principi, ut in Insulam deportetur: sic deinde Principi scribere, missâ plenâ opinione, ut Princeps æstimet, an sequenda sit ejus sententia, deportariquè in Insulam debeat: medio autem tempore, dum scribitur, jubere eum debet, in carcere esse. Ex quo textu sequitur, relationem ad Principem in ejusmodi casibus faciendam esse, post latam sententiam, ut exinde Princeps judicet, an eam sequi oporteat: cum quandoque Judices inferiores, vel severe nimium, & juxta rigorem juris (non attentis frequenter circumstantiis personarum) Reos condemnent; ut Principis æquitate indigeat; aut etiam infra meritum, non justitia, sed privatis affectibus fracti, pœnas decernant, ubi Principis æquitate opus est.

2948. Illud etiam hic controverti potest, an hodie relationes istæ, ac consultationes adhuc sint in usu? Resp. affirmandum esse spectato jure canonico, ut constat ex c. 68. h. t. de quo Superius n. 2943. nec extat, post illud, ullus textus posterior, quo ea constitutio abrogata fuisset; aliud censent communiter Doctores spectato jure civili. Postquam enim Justinianus Imperator advertit, quosdam Judices hujusmodi relationes attentare, ubi jam partes coram illis litigando magnas expensas fecerunt; ne deinceps lites nimirum protraherentur, in Novella 125. ita constituit: jubemus igitur, nulli judicantium, quolibet modo, vel tempore, pro causis apud se propositis, nuntiare ad nostram tranquillitatem; sed examinare perfectè causam, & quod eis justum, legitimumquè videtur, decernere; & si quidem partes cessaverunt in iis, quæ decreta sunt, executioni tradi sententiam secundum legum virtutem; Si autem aliquis putaverit, ex prolata novissima sententia se lesum, appellatione utatur legitima, & hoc secundum ordinem legibus definitum examinetur, & perfectum suscipiat terminum: Si autem duo, vel amplius fuerint cognitores litis, & ali-

qua inter eos emergat dissonantia, etiam sic jubemus unumquemquè eorum, secundum quod videtur ei, dare suam sententiam.

2949. Ex hac novella constitutione, etsi quidam velint, jure civili ejusmodi relationes esse penitus abrogatas; censent tamen aliqui, abrogatas esse solum relationes ad Principem, ubi Judices nimia facilitate id faciunt, vel causâ laboris evitandi, vel odii declinandi, opponunt tamen alii huic moderationi eam considerationem, quod, sic non declinaretur litis prorelatio, quod causa diutius quandoquè penderet in examinatione justitiæ, seu causæ, num Judex inferior justè & non ex aliis motivis frivolis, aut verè legitimis causam ad Principem referat? Esto igitur concedatur, ejusmodi relationes ad principem (substituto appellationis remedio) sublatas esse; certum tamen est etiam in foro seculari usitatas esse apud inferiores Judices (dominiorum, civitatum &c.) ut referant ad Magistratum Superiorem; vel saltem ad consilium Jurisperitorum: cujus ratio facilè cogitari potest; cum valde frequenter tales Judices sint jurium imperiti; imò, ut loquitur, Gregorius XIV. in sua constitutione. Cum alias nonnulli, ob juris inscientiam, propter cause similitudinem, identitatem, vel majoritatem rationis, planè noxias faciant extensiones.

§. III.

An liceat appellare à sententia, quam tulit Judex juxta rescriptum Principis, post relationem sibi factam?

2950. S Tenim hoc negetur, eo ipso talis sententia transit in rem judicatam; pro hac quæstione resolvenda produci potest Lex. 1. §. 1. ff. de appellat. cum enim quæsitum esset, an adversus rescriptum Principis provocari possit: fortè, si Præsides provincie, vel quis alius consuluerit, & ad consultationem ejus fuerit rescriptum? adductâ hujus quæstionis causâ (si fortè Judex inferior in consulendo mentitus est) ad hanc quæstionem respondit Pius Imperator, ut ibid. habetur: si scripserit quisquam ad nos, & illi aliquid rescripserimus, volenti ad sententiam nostram provocare, permissum erit: si enim docuerint,

erint, vel falsò, vel non ita se habere, qua scripta sunt, nihil à nobis videbitur judicatum, priusquam contra scriptum fuerit, quemadmodum aliter res se habeat, quam nobis insinuatum sit. In eundem finem omnino facit lex si quis 1. C. de Relationibus, cujus tenorem retulimus superius.

2951. Ex istis juribus clarè sequitur, posse appellari à tali sententia, etiam post rescriptum ad relationem, rescribenti Principi factam, si quis per ejusmodi sententiam se gravatum sentiat, ut constat ex juribus illatis. Nec obstat, si dicas: à sententia Principis appellare non licet; sed appellare à sententia Judicis, juxta rescriptum ad relationem sibi factam, est appellare à sententia Principis; ergo ab ea non licet appellare: Resp. enim data maj: N. min: nam hæc diversa sunt: sententia referentis, est sententia Principem consulentis, data juxta rescriptum Principis; aliud, sententia referentis data juxta rescriptum, est sententia ipsius Principis rescribentis; hoc est fallum; illud quidem verum; sed ex hoc non sequitur ab illo non posse appellari, quia rescriptum potest esse vitiosum ex falsa suggestionem; & ideo etiam in dict. L. 1. ff. de appellat: §. Huic 2. dicitur in casu talis rescripti (quando scilicet se aliter res habet, quam fuerit insinuatum) videri rescriptum, à consultatione Judicis non appellandum, si quis fortè interlocutus fuerit, Principem se consulturum; eum possit per rescriptum provocare; quo textu expressè resolvitur, à sententia interlocutoria, qua interlocuitur, seu dicit, se causam referre ad Principem; per se loquendo, non posse appellari; dixi per se; secus enim est, si non daret copiam rescripti, vel si referret parte contradicente, ut constat ex dictis.

§. VI.

Quis sit effectus relationis?

2952. **R**esp. hunc esse effectum, quòd sicut per appellationem, sic etiam per relationem, suspenditur jurisdictio Judicis, causam ad Superiorem remittentis; probatur 1. ex c. Licet 5. de offic. Legati, ubi habetur, quòd, cum Tronenses Canonici, initio dissentientes, tandem unanimi-

ter Guilielmum, fratrem Abbatis Cassinensis, in Archiepiscopum elegerint, ejusquè electionem Episcopus Portuensis, tunc Legatus examinari præcepisset, & Abbas Cassinensis graviter apud Pontificem conquestus esset, quòd dictus Legatus, Nuntiis jam Romam missis, seu electionis causam ad Pontificem jam relatum, nimis malitiosè denuò examinare præsumperet: Pontifex hanc examinationem, tanquam à non Judice factam, & etiam jam ad suum examen delatam, censuit irritam, & inanem; hinc merito dictam. e. brevibus summatum, totum nigrum, seu textum, sub rubrica positum sic exhibet: ex quo delegatus causam retulit Papæ. illius definit esse Judex.

2953. Probatur 2. ex L. ex illo 13. C. de appellat. ibi: ex illo tempore, ex quo in civilibus causis, que inter privatos moventur, consultaturum, vel relaturum te esse promiseris, vel appellationis, à te interposita, solennia compeleta fuerint, nihil post hac tibi quodlibet speciale, ac requisitum, vel quibuscunquè modis, favoris gratiam præferens, audiendum est: sed observandum, ut juxta priora statuta solennitatis morte expleto, gesta ad comitatum omnia dirigantur. Ex quo textu habetur: resolutionem nostram procedere, non tantum ubi causa jam ad Principem remissa est; sed etiam cum Judex inferior promiserit, se consultaturum, seu relaturum; quod tamen intellige, si partes editam sibi relationis copiam approbaverint; & ideo etiam D. Augustinus ad Clerum, & universam plebem Hipponensem. epist. 137. scribens, nomen, inquit, Presbyteri propterea non ausus sum de numero collegarum ejus, vel suppressere, vel delere, ne divinæ potestati, sub cuius examine causa adhuc pendet, facere viderer injuriam, si illius judicium meo vellem judicio prævenire: quod nec in negotiis secularibus Judices faciunt, quando cause dubitatio ad majorem potestatem refertur, ut, pendente relatione, aliquid audeant commutare. Et in Episcoporum concilio constitutum est, nullum clericum, qui nondum convictus sit, suspendi à communione debere, nisi ad causam suam examinandam se non præsentaverit.

Habetur 2. resolutio illius questionis, 2954. an